

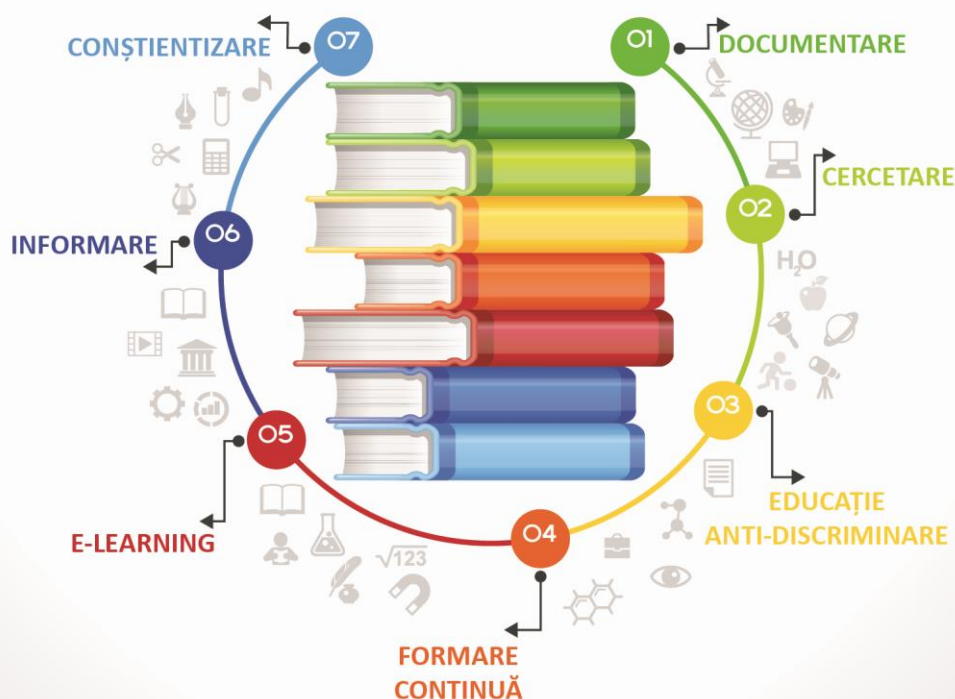

Asociația ACCEPT apără și promovează drepturile persoanelor LGBT în România

Un liceu sigur pentru toți

**Percepții și atitudini față de persoanele LGBT
în mediul educațional românesc**

LGBT+ #laLiceu – Misune imposibilă?

Un liceu sigur pentru toți

Percepții și atitudini față de persoanele LGBT

în mediul educațional românesc

9 interviuri cu elevi de liceu

*Studiul **Un liceu sigur pentru toți: Percepții și atitudini față de persoanele LGBT în mediul educațional românesc** a fost realizat de **Irina Costache**, cercetătoare în domeniul egalității de gen, în cadrul proiectului „E timpul pentru combaterea discriminării LGBT în liceele din România!”. Proiectul este implementat de Asociația ACCEPT și este finanțat prin granturile SEE 2009 - 2014, în cadrul Fondului ONG în România, www.fondong.fdsc.ro. Perioada de implementare este martie 2015 – aprilie 2016. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014.*

Cuprins

Introducere.....	7
Licean LGBT – un dublu tabu.....	9
I. Trans la liceu.....	11
Stefan, 17 ani: <i>Trebuie să existe o rezolvare pentru ceea ce se petrece cu viața mea</i>	11
Alina, 17 ani: <i>Sunt exponat de muzeu la mine în liceu</i>	13
II. Lesbiană la liceu.....	15
Amalia, 20 de ani: <i>Liceul te lasă să trăiești dar în nici un caz nu te încurajează</i>	15
Dana, 16 ani: <i>A fi gay nu e o variantă la școală – ori hetero ori bolnav</i>	16
III. Gay la liceu	18
Matei, 17 ani: <i>Singurul gay din orașul meu</i>	18
Andrei, 18 ani: <i>Îmi făceam în minte liste cu argumente pentru care ar fi trebuit să fiu heterosexual ...</i>	20
IV. Persoane asexuale, bisexuale, pansexuale la liceu	22
Vera 17 ani, asexuală: <i>Dacă spun că sunt asexuală asta e din cauză că sunt imatură și nu prea știu ce vorbesc</i>	22
Shade, 17 ani, pansexual: <i>Pentru moment vreau să mă bucur de ceea ce am</i>	23
Teo, 17 ani, bisexuală: <i>Am știut că îmi plac băieții dar nu mi-am pus problema că mi-ar putea plăcea și fetele</i>	23
V. Misiunea imposibilă a elevilor LGBT+	26

Introducere

La începutul anului școlar 2015/2016, Asociația Accept a lansat propria provocare sistemului de educație românesc, propunând o cercetare pilot referitoare la atitudinile elevilor față de persoane LGBT și la violența homofobă din școli. Principalul segment al cercetării a fostul unul cantitativ, constând într-o anchetă de atitudini și percepții în rândul liceenilor, precum și într-o anchetă online deschisă către elevi LGBT și aliații lor. Cumulat pe cele două grupuri am primit aproximativ 1000 de răspunsuri la ancheta noastră. Rezultatele principale indică un grad mare de homofobie în rândul liceenilor

- 1 din 4 elevi de liceu consideră că homosexualii sunt niște ființe inferioare.
- sub un sfert 23% dintre elevi consideră că lesbienele sunt niște ființe inferioare.
- 2 din 5 liceeni (40%) spun că bărbații homosexuali nu ar trebui să predea în școli.
- aproape 2 din 5 elevi (37%) consideră că femeile lesbiene nu ar trebui lăsate să predea în școli.
- Aproape jumătate dintre elevi (46,5%) ar fi deranjați să aibă un coleg homosexual.
- 35% dintre elevi nu ar fi de accord să aibă o colegă lesbiană.
- 2 din 5 elevi (41%) consideră că bărbații cu comportament mai feminin ar trebui să se simtă rușinați de felul în care se poartă.
- Peste jumătate dintre elevi (51%) consideră că operațiile de schimbare de sex sunt condamnabile din punct de vedere moral.
- 61,5% dintre liceeni declară că ar face orice ca să depășească o situație în care s-ar simți atrași de persoane de același sex.
- 11% dintre liceeni declară că au asistat la momente în care unul dintre colegi a fost batjocorit sau agresat pentru (presupusa) orientare sexuală.
- Doar 5% dintre elevi ar cere ajutorul unui profesor sau al directorului în cazul în care ar fi martorul unei situații în care un coleg ar fi batjocorit sau agresat de colegi pe motiv că ar avea altă orientare sexuală.
- Aproape 20% dintre respondenți nu ar interveni în situații violente sau și mai grav, chiar ar participa la violențe împotriva colegilor săi considerați LGBT.

Pentru elevii LGBT școala nu este nici pe departe un spațiu sigur:

- 110 elevi au afirmat că au asistat la scene în care colegi de școală au fost batjocoriți sau agresati din cauza orientării sexuale (34% din respondenții pe eșantionul LGBT și aliații lor). Dintre aceștia 15 au declarat că ei înșiși au fost victime ale unor astfel de agresiuni în repetate rânduri. Această cifră reprezintă un procent de 8% din total tinerilor LGBT care au răspuns la această anchetă.
- 91% consideră că termenii lesbiană sau homosexual sunt folosiți cu sens negativ în România ceea ce îi face să se simtă stigantizați și să nu dorească să își recunoască orientarea sexuală la școală.
- 64% dintre elevii LGBT și aliați au menționat că la ore se fac remarci negative față de persoane LGBT.

- 71% dintre elevi consideră că tinerii LGBT nu sunt în siguranță la școală, mai ales din punct de vedere emoțional.

În completarea răspunsurilor referitoare la atitudinile și experiențele de violență homofobă ale elevilor, ne-am dorit să surprindem mai în detaliu experiențele liceenilor LGBT din România. Pentru această perspectivă, de altfel și cea mai valoroasă pentru noi, am realizat o serie de 12 interviuri de profunzime cu tineri LGBTQA. Aceste întrebări au vizat coming out-ul, rețeau de suport, despre incidente violente sau situații discriminatorii trăite de elevi cât și despre ce și-ar dori acești tineri să se schimbe în școlile lor astfel încât să se simtă în siguranță acceptați, demni – într-un cuvânt normali.

Pe baza rezultatelor obținute la această componentă calitativă a cercetării am construit personajele din broșură. Am asamblat informațiile din interviuri astfel încât să putem asculta 9 elevi LGBT povestind despre misiunea imposibilă căreia îi fac față în fiecare zi. A fi licean LGBT în România este o cursă cu multe și periculoase obstacole, un traseu pe care cel mai bine este să îl parcurgi deghizat ca să te poți feri de primejdii precum amenințări, glume proaste, palme sau pumni, sentimente de vinovăție față de părinți sau față de colegii de școală: Misiunea imposibilă.

Materialul, sperăm noi, să stârnească interesul unui public cât mai larg atât tineri din comunitatea LGBT, elevi de liceu hetero și non-hetero ce se pot eventual regăsi în poveștile personajelor. Lucrători de tineret, consilieri școlari care doresc să înțeleagă mai mult despre nevoile tinerilor cu care intră în contact. Părinți – într-un fel un sprijin esențial pentru orice licean dar cu atât mai necesar pentru un licean LGBT navigând o lume plină de prejudecăți. Adresăm broșura mai ales cadrelor didactice și decidenților de la Ministerului Educației pentru că ceea ce toți tinerii ne spun este că e nevoie de o schimbare urgentă.

Toate personajele prezente în material oferă propriile soluții pentru ca liceele să devină cu adevărat ceea ce ar trebui să fie - și anume medii sociale sigure, diverse, a căror misiune este de a forma cetățeni și oameni demni, sănătoși, cu respect față de cei de lângă ei și capabil de a gândi critic. Sperăm ca, măcar o parte din soluțiile propuse aici și imaginate ca întâmplându-se într-o școală perfectă să ajungă realitate foarte repede, noi credem că ar fi nevoie de schimbările descrise aici chiar până când următoarea generație de liceeni ajunge în curtea școlii.

Licean LGBT – un dublu tabu

În condițiile în care societatea românească rămâne o societate patriarhală și homofobă, miza acestei broșuri este de a prezenta experiențele unei categorii a comunității LGBT mereu trecută sub tăcere – liceeni LGBT. Recunoașterea existenței acestei categorii este un test pentru maturitatea sistemului de educație românesc ce încă din pacate nu-și permite să propună o abordare pedagogică solidă față de sexualitatea umană pe tot parcursul ciclurilor didactice.¹ Introducerea educației sexuale în școli, considerăm că nu ar putea evita subiecte precum orientari sexuale și identități de gen, violență motivată de homofobie, incitare la discriminare, bullying homofob – discuții extreme de necesare la ora actuală pentru liceele din România.

Mărturiile liceenilor LGBT prezentate mai jos discută cu sinceritate un dublu tabu – cel al vieții liceenilor non-heterosexuali și pe cel al violenței în școală, două subiecte care sunt rareori discutate împreună deși practic violența (verbală, emoțională sau sexuală) sau bullying-ul par a fi o temă comună în viețile liceenilor LGBT.

Pentru cine are dubii referitoare la natura homofobă a spațiului public românesc sunt poate suficient de amintit ultimele rezultate al Eurobarometrului privind discriminarea² și care arată cu certitudine că persoanele LGBT sunt mai discriminate în România în comparație atât cu media europeană cât și în comparație cu celelalte state member. Astfel, 42% dintre respondenții români s-ar simți incomfortabil dacă ar avea un coleg de muncă LGBT față de o medie europeană de 13%. De asemenea, 43% dintre români ar avea aceeași reacție față de o persoană transgender în timp ce media europeană este de 17%. Ar mai fi de remarcat că 69% dintre români consideră că este ceva greșit în relații de natură sexuală între două persoane de același sex, atitudine împărtășită de doar 27% din ceilalți cetățeni europeni.

Studiul recent³ legate de aspirațiile, atitudinile și stilul de viață al tinerilor din România, confirmă aceleași atitudini de respingere și în rândul tinerilor cu vârste între 14 și 29 de ani. Astfel, conform acestui studiu, aproape 50% dintre tinerii români consideră că homosexualii sunt acceptabili doar în mica măsură sau deloc.

În ceea ce privește tematică abordată de broșura noastră, este de notat că la întrebarea “sunteți de acord cu afirmația conform căreia materialele didactice în școli ar trebui să conțină informații despre diversitate în termenii orientării sexuale 47% dintre români se declară total împotriva, un procent similar se opune și introducerii unor lecții despre identitatea de gen, față de un procent de 27% ca medie europeană ce s-ar opune unor astfel de conținuturi.

Această situație negativă a societății românești la capitolul toleranței trebuie confruntată în mod activ și susținută prin politici concrete și responsabile care să asigure drepturi fundamentale tuturor cetățenilor. La fel de urgent este a diminua fenomene sociale negative precum violența, discriminarea și instigarea la discriminare și discursul instigator la ură mai ales în rândul elevilor.

¹ Vezi dezbaterile despre introducerea orelor de educație sexuală din toamna 2015.
(http://www.presidency.ro/files/userfiles/Raport_educatie_pentru_sanatate_19_ian_2016.pdf)

² Eurobarometerul Discriminării, 2015
(<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2077>)

³ Tineri în România: griji, aspirații, atitudini și stil de viață FES, 2015.

De multe ori, în discuții legate de introducerea educației sexuale în școli apar prejudecăți legate de sexualitatea adolescenților, prejudecăți care neagă tinerilor sexualitatea (elevii nu au viață sexuală) și desconsideră diversitatea orientărilor sexuale și a identităților de gen asumate de elevi (nu există decât tineri hetero, relațiile între persoane de același sex sunt fie patologice fie o fază de creștere – spun prejudecățile). Cercetarea Comportamente de risc ale adolescenților din România⁴ arată că vârsta medie a începerii vieții sexuale este în jur de 15 ani, iar dintre adolescenții care au avut relații sexuale între 4 și 12% au declarat că au întreținut relații sexuale cu persoane de același sex. Acest procent reflectă o dinamică normală în orice populație și ar trebui să fie o dovadă suficientă pentru introducerea unor măsuri care să asigure informații sistematice în curriculum școlar despre orientări sexuale și identități de gen, istorii ale unor personalități LGBT, prevenirea violenței și a discriminării bazate pe orientare sexuală

O ultimă problemă spre care considerăm că ar trebui să se îndrepte discuțiile ce se vor naște pe marginea mărturiilor prezentate aici este cea legată de violența în școli. Ultimele date ale ministerului educației arată că în anul școlar 2014/2015 au fost înregistrate un număr de 18.793 de cazuri de violență în școli. Din păcate deși observăm o sensibilitate a autorităților și a publicului față de fenomenul violenței în școli, nici una dintre acțiunile întreprinse nu menționează apartenența la o minoritate sexuală ca factor de risc pentru violență elev-elev sau bullying. Nu există programe de combatere a violenței în școli care să ia în calcul și să educe profesori și elevi despre violența motivată de homofobie sau transfobie. La fel programele de combatere a violenței în școli nu iau în calcul orientarea sexuală ca factor de risc și nici nu identifică tipuri de agresiuni foarte tipice pentru tinerii LGBT – a fi etichetat gay, poponar, homo, homilău în contextul în care acești termeni au o încărcătură negativă, a fi filmat cu telefonul pentru că felul în care arăți sau te miști nu e unul conform cu norma, a fi lovit, îmbrâncit sau scuipat pentru că ai fie o altă orientare sexuală, fie o altă identitate de gen. Din păcate mulți elevi LGBT sunt nevoiți să facă față unor factori de stres multipli – să se confrunte cu violență verbală la școală, să se teamă de respingerea părinților, să se simtă izolați între colegi și să parcurgă cursa misiunii imposibile în singurătate. Tinerii LGBT din liceele din România au toată această colecție de “schelete în dulap”, nevoi pentru care școala nu poate oferi nici o formă de asistență sau recunoaștere.

⁴ Comportamente de risc, 2015, Romanian Angel Appeal

I. Trans la liceu

Stefan, 17 ani: Trebuie să existe o rezolvare pentru ceea ce se petrece cu viața mea

Cum e să viața de liceu?

Oribilă! De când am intrat la liceu au început și problemele mele adevărate, chiar din prima zi! Colegii mei, mă privesc cu ostilitate și nu s-au dat niciodată înapoi când a fost vorba de jigniri: poponar, gay și handicapat sunt la ordinea zilei. Imaginea mea în liceu, a fost și rămâne, una de persoană cu handicap. Am fost mereu unul suferind de vreo boală mentală. Zi de zi, m-am confruntat cu tot felul de incidente – de la jigniri, la piedici și îmbrânceli, bârfe, capace, priviri ostile și asta deși nu mi-am asumat niciodată identitatea în public. Sigur colegii își imaginează că știu cine sunt și că știu pe cine iubesc. Tot ce pot să spun e că ideilor lor despre mine și despre comunitatea trans sau gay sunt complet false.

Cine ești tu?

Sunt o persoană trans. Asta am știut de mult despre mine și nu am nici o dilemă sau problemă cu asta. Știu foarte bine ce sunt și ce îmi doresc. La un moment dat aș vrea să tranziționez complet.

Am facut și ceva experimente cu hormoni. E adevărat că am luat hormoni așa după ureche pentru că n-am fost la nici un medic endocrinolog sau la psihiatru. Hormonii i-am luat după ce am vorbit cu alte persoane trans pentru că la noi nu știu cum merge sistemul și de unde ai putea să afli informații medicale fără să te judece nimeni. Pentru moment m-am decis să mă opresc și o să fac tranziția mai târziu. Mă tem că le-ar fi greu și a lor mei cu tranziția și nu vreau să le mai fac probleme. Poate sunt o povară pentru familia mea deși țin foarte mult la ei.

Problema nu e cu mine, eu cred că problema e cu cei din jur care nu mă înțeleg și nu mă acceptă. Oamenii din jurul meu și mai ales colegii de școală confundă identitatea de gen cu orientarea sexuală și de fapt lor le e greu să mă accepte ca și gay sau poponar, cum spun ei. Le lipsesc informațiile și mă judecă foarte dur. O să amân tranziția pentru mai târziu dar nu o să las să mi se ia fericirea cu totul.

Ce le-ai spus părinților tăi despre tine?

Le-am spus întâi că sunt gay pentru că mi s-a părut mai ușor de digerat. Nu au fost reacții foarte năsoale așa că am continuat cu mama și i-am explicat că sunt transgender și m-a acceptat cumva. I-am spus și surorii mele și la început amândouă păreau să fie de partea mea și să ma susțină. Între timp, cred că și din cauza problemelor de la școală, au început să nu mă mai susțină așa mult. Uneori, par că mă înțeleg,

alteori par că s-au săturat de mine și de problemele pe care le aduc. Eu țin foarte mult la ele și cumva am renunțat și la hormoni ca să nu le produc și mai multe griji sau tristețe.

Ce se întâmplă la școală?

M-am lovit de ostilitatea zilnic. Cu fiecare traversare a curții liceului mi-am auzit înjurături și jigniri și cum mi se pare normal, m-au afectat sufletește. Dacă trăiești întru-un astfel de mediu la un moment dat chiar începi să fii un om cu probleme, și aici mă refer la depresie pentru că problema asta nu te ocolește. Asta mi s-a întâmplat și mie și nu are nici o legătură cu cine sunt eu de fapt, cu orientarea mea de gen. Eu știu foarte clar cine sunt și că îmi va veni și mie rândul să fiu **Eu** cu adevărat. Problema e acum cu școala și cred că situația mea e destul de grea.

Până acum nu am spus nimănui public despre identitatea mea de gen. I-am lăsat pe toți să creadă ce vor, însă în cazul meu lucrurile sunt destul de evidente și toți colegii m-au facut repede poponar, gay – ceea ce pentru ei înseamnă ceva negativ și josnic. Am schimbat deja două licee și din păcate tot ce s-a schimbat a fost starea mea mentală nu și situația de la școală.

La începutul liceului am abordat metoda următoare: la școală nu mă interesează ce se spune despre mine și nici privirile ciudate ale colegilor și nici faptul că nu am prieteni pentru că eu știu foarte bine cine sunt și dacă ei nu mă pot înțelege atunci asta e viața. Am mers cu atitudinea asta o vreme dar nu m-am putut ține prea mult și am început pe cât posibil să fug de școală. La început chiuleam câte o zi apoi am început să nu mai merg cu săptămânile apoi mergeam din nou și veneam acasă după ore tot plâns. La un moment dat am abandonat școala cu totul pentru că nu mai suportam atmosfera și mi-am zis decât să îmi pun eu capăt zilelor mai bine nu mă mai duc.

Cum ai ajuns să vorbești despre identitatea ta de gen la școală?

De fapt, n-am vorbit niciodată despre asta. Am spus însă că sunt gay. După clasa a IX-a mi-am dorit să găsesc un alt liceu în care să pot să fiu un om normal. Mi-am dorit să merg la o școală unde să vadă colegii că și eu am o personalitate și am ceva în cap.

M-am transferat deci la alt liceu și aici am mers din prima la direcțiune și le-am spus cum stă treaba cu mine. De fapt, le-am spus ca sunt gay pentru ca nu mi s-a părut că ar putea ei să înțeleagă mai mult și am vrut să le fie mai ușor să fie de partea mea. Le-am explicat ce mi se întâmpla când veneam la școală la celălalt liceu și la început au zis că înțeleg și că mă susțin și că vor încerca să mă ajute. N-a trecut mult timp și mi-am dat seama că de fapt toți colegii mă tratează tot ca pe un handicapat ca și în partea cealaltă iar profesorii nu se bagă. Pe ei nu-i interesează ce se întâmplă cu mine în școală, în afara orelor și dacă cineva face mișto de mine. **Uite gay-ul, Uite fetița**, ei se fac ca nu aud. **Nu am reușit mare lucru cu mutatul dar aș vrea să pot să îmi termin liceul și să nu mă termine liceul pe mine.**

Ce ai vrea să fie diferit la școală?

Într-o școală perfectă aș vrea în primul rând, ca profesorii și elevii să știe că a fi LGBT (oricare din litere) nu e o boală. Aș vrea să mai știe că dacă ești bărbat gay asta nu înseamnă că ești femeie. Mi se pare că, dacă profesorii și elevii ar avea câteva informații viața mea ar fi cu totul alta și multe dintre problemele pe care le am la școală s-ar rezolva. Impresia mea a fost mereu că oamenii aștia judecă și au impresii greșite

pentru că nu știu cu adevărat despre ce e vorba. Nu au informații despre înseamnă o persoană trans, un gay, o persoană bisexuală.

Pentru siguranța elevilor LGBT ar fi suficient ca profesorii să nu se mai prefacă surzi și orbi și să ia atitudine când în curtea școlii mă jignesc băieții. Dacă i-ar scădea unuia singur nota la purtare, atunci eu cred că m-ar lăsa în pace toți.

Cine crezi că te poate ajuta să rezolvi situația de la școală?

Acum merg la un psiholog, dar m-am gândit să iau legătura cu ACCEPT dacă situația de la școală nu se îmbunătățește. Pur și simplu trebuie să existe o rezolvare pentru ceea ce se petrece cu viața mea.

Alina, 17 ani: *Sunt exponat de muzeu la mine în liceu*

Cum e viața de liceu?

La școală e năsol! Săptămânile trecute o colegă i-a spus dirigii că umblu în cercuri de gay, că mă machiez și că din semestrul doi o să vin la școală în femeie. Diriga s-a speriat și le-a spus prietenelor mele să nu mai vorbească cu mine despre machiaje și tocuri și alte prostii din astea. Diriga a spus în clasă că e posibil ca directorul să mă dea afară din școală. E o aberație ce s-a întâmplat pentru că eu la școală mă îmbrac decent, nu am absențe și n-am avut niciodată media scăzută la purtare. De fapt eu sunt elev de 9 și 10, deci ce motiv ar avea să mă dea afară? Diriga a sunat-o și pe mama și i-a spus că poate ar trebui să mă mut la alt liceu. Pe diriga o deranjează că eu vreau să fiu femeie. E absurd tot ce se întâmplă pentru că nu m-am schimbat cu nimic și în plus chiar anul trecut diriga mi-a luat apărarea în fața unuia care tot striga după mine că sunt homosexual. I-a spus tipului că orice ar aș fi el nu are dreptul să îmi țipe după mine. Poate s-a răzgândit între timp?

Cine ești tu?

Eu sunt transgender și de curând i-am spus și mamei lucrul ăsta. La școală a fost mai simplu pentru că au aflat câțiva colegi de mine și atunci când mă întrebau alții dacă sunt gay, colegii mei le explicau că nu, că de fapt sunt fată. Ironic, era mai ok așa - să spun că sunt fată - decât să spun că sunt gay. M-au acceptat mai ușor. **Bineînțeles m-au întrebat și pe mine și eu le-am spus că este adevărat, la un moment dat eu voi fi o FATĂ. Ce să spun, în liceul meu sunt exponat de muzeu, toata lumea trece pe la mine prin clasă să vorbească cu mine și cred că acum tot liceul știe.**

Ce le-ai spus părinților tăi despre tine?

Prima oară i-am spus mamei că sunt bisexual, apoi i-am spus că sunt gay și apoi că sunt transgender și ea acum nu crede că sunt transgender. Mama m-a înțeles și m-a acceptat și ca bisexual și ca gay dar când i-am spus de transgender a fost cu scene. În principiu a zis că nu acceptă să îmi schimb corpul. Mai e și o altă chestie. Ea și-a dorit întotdeauna un băiat și mi-a spus dacă mă fac fată nu mai sunt copilul ei.

Din cauza asta am fost cu mama la un medic psihiatru, care să îmi dea un test să vadă dacă sunt trans. Pe bune, totul a fost super nașpa. M-a pus să desenez un animal și apoi a zis ca e clar că sunt bărbat pentru că l-am desenat ca un bărbat. A chemat-o și pe mama să deseneze același animal și culmea l-a făcut cam ca mine dar doctorița a zis că se vede că al mamei e de femeie. La final mi-a dat un “tratament” – fără tocuri și fără machiaj și cică în două luni redevin bărbat. Ce prostie!

Crezi că ești în siguranță la școală?

Eu sincer nu mă simt în siguranță la școală. Nu mă simt deloc în siguranță pe hol și nici nu ies niciodată singură. Merg mereu cu prietenele mele. Nu am o problemă cu colegii de liceu ci ironie, tocmai cu aștia mici de clasa a VI-a sau a VII-a. Aștia mici mă împing pe scări, mă scuipează, anul trecut mi-au turnat o sticlă de apă în cap. Norocul meu e că sunt mereu cu prietenele mele. Singur nu cred că m-aș descurca.

Mai e o fază care mă enervează la culme: mă filmează cu telefonul mobil. Mă urmăresc pe oriunde merg și mă filmează chiar și în afara liceului, la autobuz sau în stație. Vin după mine să mă filmeze și încep cu faze din astea, uite-l și pe astă cu unghile făcute, ia gheiuțule spune ceva la cameră. Mă simt super penibil și nici nu știu cum să reacționez că mă filmează nah.

Un alt loc periculos e la toaletă. Eu de fapt nici nu mai merg la toaletă la liceu pentru că atunci când mergeam mereu se întâmpla ceva: se suiau peste mine să mă filmeze, mă bruscau, îmi puneau întrebări penibile, mă atingeau pe fund. Eu conform regulamentului, sunt obligată să folosesc baia băieților și nu am voie la fete. Dacă m-ar prinde la fete mi-ar scadea imediat media la purtare dar dacă aș putea să aleg sigur aș vrea să folosesc baia fetelor.

Chestia cu atingerile pe fund, mangâieri și alte vrăjeli mi se întâmplau mai de mult pe la începutul liceului și țin să spun că eram așa de obișnuită cu gesturi violente că imediat după ce intram în clasă și imi vedeam colegii care mă acceptau îmi și trecea. Uitam pur și simplu. Așa mă programasem că altfel nu aș fi făcut față.

Cum ar fi școala ideală pentru tine?

Am o prietenă care stă în Anglia și mi-a trimis o poză cu un afiș de la ea din școală. Era un afiș mișto pe care scria doar “Some people are gay. Get over it!” Pentru mine, chestii din astea micuțe ar însemna foarte mult. Acesta e un mesaj suficient de puternic pentru mine ceva gen -nu trebuie să ne placi dar trebuie să ne lași în pace.

Ar trebui să se vorbească la școală despre identitate de gen și orientare sexuală și să li explice tuturor că nu e ok să jignești pe cineva dacă nu ți-a făcut nimic.

II. Lesbiană la liceu

Amalia, 20 de ani: Liceul te lasă să trăiești dar în nici un caz nu te încurajează

Cum era viața de liceană?

Am avut norocul să merg la un liceu bun și colegii mei cred că erau mai ok decât în alte licee. Adică erau și ei oamenii cu ceva în cap și care puteau să judece singuri cine sunt cei din jur. Eu am spus că sunt lesbiană câtorva prietene apropiate și am avut numai reacții pozitive, de susținere. Cred că până la finalul liceului oricum toată lumea, adică toți colegii, mi se pare că știau. Unii au aflat, alții s-au prins și singuri, cert e că până la urmă s-a dus vorba. **Liceul mi s-a părut un mediu care cumva te lasă să fii cine esti dar în nici un caz te încurajează în vreun fel.** Mai aveam și alți colegi gay, lesbiene sau bisexuali și toți cam știam unii despre alții. Nu eram toți chiar prieteni dar măcar aveai sentimentul că nu ești singură într-o lume hetero.

Cine ești tu?

Nu am un răspuns concret. În principiu nu am o problemă în a mă identifica femeie deși mi se pare că mai e complicat. Nu mi-am răspuns nici o eu la întrebarea identității mele de gen. Știu sigur că sunt lesbiană și asta am știu din totdeauna. Clișeul clasic, am fost mereu așa și cred că poate și din cauza asta nu am avut probleme cu orientarea mea sexuală. Îmi plac fetele și gata. N-am avut alte crize existențiale.

Ți-ai făcut coming out-ul?

Nu le-am spus părinților că sunt lesbiană deși cred ar fi trebuit să o fac. Pur și simplu am așteptat momentul potrivit și nu mi s-a părut niciodată că ar fi venit. Oricum când le voi spune, am de gând să păstrăm asta numai între noi – eu și părinții mei. Nu am de gând să spun la toată lumea. La școală da, știau prietenele mele apropiate, lor le-am spus. Nu aș fi spus însă niciodată vreunui profesor, mai ales că nu păreau genul de oameni pe care să îi intereseze altceva decât materiile pe care le predau. Pur și simplu la noi în liceu nu existau profesori care să construiască relații mai apropiate cu elevii, pentru profii noștii notele contau.

Ce ai învățat la școală despre sexualitatea umană?

Păi am învățat mai mult de pe Internet decât de la școală și răspunsul asta cred că e valabil și pentru colegii mei heterosexuali. La biologie am învățat câte ceva despre boli cu transmitere sexuală, ceva despre contraceptive și reproducere dar totul într-o manieră stingheră în care nu se trecea dincolo de textele din manual.

La religie am ajuns de mai multe ori la subiectul homosexualității și cum profesorul nu avea deloc o minte deschisă ajungeam de multe ori la discuții în contradictoriu. La un moment dat în discuțiile astea trebuia să renunț ca să nu par complet deplasată și oricum îmi dădeam și eu seama că nimeni nu îl prea lua pe prof în serios. Sincer nici o discuție despre afectivitatea, emoții, relații de prietenie, sexualitate nu se desfășurau la modul serios. Parcă nimeni nu era pregătit pentru asemenea discuții cu elevii. Între colegi erau multe glume, **sigur uneori și glume homofobe dar totuși majoritatea colegilor mei erau suficient de deschiși la minte cât să înțeleagă și faptul că sexualitatea umană nu se reduce la heterosexualitate.**

Ce crezi că lipsește în liceele din România când vine vorba de elevii LGBT?

Sunt foarte multe răsunsuri dar în primul rând, cred că m-aș fi bucurat să se vorbească mai deschis despre LGBT în liceul nostru. Sunt sigură că toți colegii mei ar fi înțeles și poate le-ar fi folosit pe mai departe în viață.

Cu profesorii e o altă discuție, pentru că până la urmă școala e responsabilă să asigure un mediu primitor pentru toți elevii și asta nu se poate face **dacă profesorii ignoră că au în clase și elevi LGBT.**

Cred că așa cum la ora de religie a venit o doamnă să ne spună ce nașpa e să faci avort la fel de bine, ar fi trebuit să vină cineva și să vorbească despre orientări sexuale, eventual o persoană LGBT. Cred că ar fi un exercițiu foarte folositor nu numai la liceu dar și în școala generală. Ar ajuta și tinerii care se descoperă să înțeleagă mai bine ce e cu ei și ar ajuta și pe restul copiilor să accepte mai ușor colegi mai diverși. Poate că părinții ar fi oripilați dar nu văd de ce. Cred că, profesorii ar trebui ei înșiși să organizeze astfel de întâlniri ca să nu se mai simtă stânjeniți când se apropie ora despre organele reproducătoare.

Dana, 16 ani: *A fi gay nu e o variantă la școală – ori hetero ori bolnav*

Cum e la tine la școală?

Nu există nici chiar atâta ură cât să fii bătut dar nici bine nu e! La mine în școală nu am auzit nici un profesor care să vorbească despre alte orientări sexuale sau despre identități de gen. Tot ce auzim pe subiectul sexualitate și afectivitate se referă la personajele principale ale unei familii: mama, tata și copiii. Este încă un subiect de dezbater dacă o familie poate exista și fără copii și de obicei lumea nu crede asta. Mai toți cred că procreerea este singura modalitatea de a avea copii și toată lumea se scandalizează când le spun că eu aș vrea să am copii dar să adopt. Pur și simplu nimeni nu crede că e o variantă să adopți. Cât despre a fi gay, pur și simplu la școală nu cred că există această variantă. Nu se poate să fii decât heterosexual sau altfel, ești bolnav psihic.

Acum e o modă să faci mișto de gay. “ E așa de gay” e o expresie bună de folosit pentru orice comportament care iese puțin din tipare, n-are nici o legătură cu orientarea sexuală a persoanei dar simți atâta ură și atâta răutate în spatele acestor cuvinte pe care le aruncă mai toți colegii mei de liceu.

Cine ești tu?

Pai sunt lesbiană și au trecut 3 ani de când mi-am dat seama și până acum nu m-am răzgândit nici chiar când a trebuit să am un iubit din cauza mamei. Mi-am zis că nu pot să schimb ceea ce sunt și e ok. Mi se pare că pot spune oricui mă întreabă, mai puțin familiei mele. Ei nu prea înțeleg. Dar în rest dacă mă întreabă cineva, nu te supăra ești cumva gay, eu le spun că da pentru că nu am nimic de ascuns. Pe de altă parte dacă nu mă întreabă, nu simt nevoia să le spun tuturor pentru că nu știu dacă m-ar accepta și nu simt că am nevoie de ura lor în viața mea.

Ce crezi că ar trebui să știe colegii tăi despre lesbianism sau homosexualitate?

Păi cred că ar trebui să li se spună tuturor (colegi și profesori) că orientarea sexuală nu este o alegere. Pur și simplu, așa suntem și cred că avem dreptul să ne arătăm afectivitatea față de persoanele pe care le iubim. Afectivitatea colegilor hetero este peste tot în școală. În pauze cuplurile hetero se sărută și mai că ar face mai mult în timp ce noi, până și dacă ne-am ține de mână ar exploda școala.

Ar mai trebui ca cineva să le explice și că persoanele care iubesc persoane de același sex nu fac nimic special, rău sau anormal. Ce mă enervează e, că de fapt nici un coleg nu știe nimic despre comunitatea LGBT, nu știu ce oameni faini sunt gay. Colegii mei nu au nici o idee despre lesbianism, nu știu cu ce se mănâncă, nu înțeleg nimic și au tot felul de întrebări penibile despre cum se face sex, cine e fata și cine e băiatul. **Aș vrea să știe că nu e vorba despre asta, nu ne jucăm de-a fata și băiatul tocmai asta e ideea că suntem amândouă fete și asta e mișto.** Aș mai adauga și că elevii și profii ar trebui să știe și profii și colegii că homosexualitatea există în 1500 de specii.

Te simți în siguranța la școală?

Școala nu e deloc un loc sigur pentru mine. Problema e cu colegii băieți care sunt foarte urâcioși și nesimțiți. Mă bârfesc și acum și spun chestii tâmpite despre mine dar aș fi foarte îngrijorată dacă ar afla că sunt lesbiană. Cred că dacă s-ar afla la școală (dincolo de colegii cărora le-am spus și în care am încredere), cred că m-aș ascunde pentru cam tot restul liceului.

Crezi că un profesor ar fi sancționat dacă te-ar dezavantaja la notă pentru că ești lesbiană?

Aș înclina să spun și nu și da. Aș fi tentată să spun că nu ar fi sancționați pentru că întotdeauna într-o dispută este vina elevului. Profesorii sunt mult superiori elevilor. Drepturile elevilor, iata o noțiune nouă, n-am auzit încă să funcționeze.

Pe de altă parte aș spune da, pentru că pentru orice faptă rea trebuie să existe și o pedeapsă.

Ce ai schimba la liceul tău pentru ca tinerii LGBT să se simtă ok?

Aș vrea să existe mesajul ăsta că indiferent dacă ești prof sau elev nu e ok să discriminezi. În al doilea rând cred că aș vrea să existe un awareness day sau week în care toți colegii mei să afle nu e nimic greșit în a fi gay. Că, de fapt, **orientari sexuale diferite nu sunt nimic special, sunt pur și simplu parte din viață.**

III. Gay la liceu

Matei, 17 ani: *Singurul gay din orașul meu*

Cine ești tu?

Cred că sunt singurul bărbat gay din orașul meu. Am început să îmi dau seama că îmi plac băieții pe la 10 ani și în jur de 14 ani deja începusem să folosesc internetul ca să vorbesc cu alți tineri și să socializez în comunitatea gay. E drept că față în față n-am întâlnit nici un alt bărbat gay până la vârsta de 15 ani și atunci tot ce s-a întâmplat a fost să beau o jumătate de oră, o cafea, cu un tip care trecea pe la mine prin oraș. Deși n-am avut nici o fază în care să nu mă accept și să nu fiu ok cu mine, au fost multe momente în care am fost super singur și deprimat pentru că nu-mi găseam persoane de vârsta mea cu care chiar să pot să am o relație. Acum e ok, am un prieten și suntem fericiți.

Acum doi ani le-am spus și părinților mei și deși le-a fost foarte greu la început să accepte cine sunt (și de fapt cred că speră să mă schimb) au înțeles. Cel mai mult i-a ajutat că au vorbit cu un psiholog care le-a spus că nu e nimic în neregulă cu mine – sunt doar gay doar atât.

Cum e la tine la liceu?

Cred că multă lume bănuiește că sunt gay și știu că umblă multe bârfe pe seama mea dar eu neg sau fac cumva să evit întrebările directe. Am spus câtorva prietene de care mă simțeam mai apropiat dar altfel mi-e frică de ce-ar putea să iasă dacă s-ar afla în liceu. Mă aștept la orice - să primesc mesaje de amenințare, să mă îmbrâncească, să mă scuie poate chiar să mă lovească. Nimic nu e exclus. De fapt în clasa a IX-a s-a și întâmplat să primesc un pumn în burtă. A venit un tip mai mare din a XII-a, m-a scos pe hol și m-a întrebat dacă sunt poponar și alte scârboșenii iar eu am negat. Eram pe hol cu mai mulți colegi în jur și tipu mi-a dat un pumn în burtă. N-am avut ce să fac l-am înjurat și apoi am intrat înapoi în clasă. Eram foarte furios dar pur și simplu nu am avut ce să-i fac. M-a întrebat un prof dacă s-a întâmplat ceva dar n-am vrut să-i spun. Eram la începutul liceului și mi-era teama că o să se afle că sunt gay și printre profi.

Profii mei sunt și ei homofobi. Eu cred că unul singur dintre toți profii mei e mai deschis la minte și poate ar înțelege că deși sunt gay sunt tot eu Matei, puștiu cu note mari, tipu de la consiliul elevilor. Cred că restul profilor ar fi oripilați să afle așa ceva despre mine. E simplu să îți dai seama ce cred profii, toți au o mentalitate închisă și transmit prejudecățile lor și celorlalți elevi.

Ce cred colegii tăi că e un tip gay?

Informal cred că un gay e un tip bolnav dar altfel la școală nu se discută despre subiectul ăsta deloc. Singura dată când a venit vorba despre homosexualitate a fost la ora de educație pentru sănătate. Profa l-a adus pe profu de religie să ne explice faza cu semnăturile pentru modificarea constituției ca să se

interzică pentru totdeauna căsătoriile între persoane de același sex. La noi în oraș preoții au strans semnături din poartă în poartă și a venit și proful de religie să ne mai spună câte ceva ca să fie sigur că toată lumea o să-i urască pe gay.

Deci profa de la educație pentru sănătate și proful de religie au pornit o discuție despre parteneriate civile între persoane de același sex. Noi am fost trei persoane în clasă care am spus că suntem de acord ca persoanele de același sex să se poată căsători iar restul de 31 de colegi n-au zis nici da nici ba – au zis ca e treaba fiecăruia să trăiască așa cum vrea. Pe mine m-a bucurat și m-a surprins atitudinea asta. Profei însă, se vedea că nu i-a convenit răspunsul așa că a început să-i manipuleze pe colegii mei până a ajuns unde a vrut ea – să fie toți de acord că nu e posibil ca două persoane de același sex să se căsătorească. Mie mi s-a părut năsol pentru că nici unul dintre profi nu a venit cu argumente concrete împotriva căsătoriilor iar colegii mei au căzut imediat în plasă. A fost suficient ca profa să spună că dacă se legalizează căsătoriile între gay atunci România o să devină o țară de bătrâni. A mai spus că deja România e așa îmbătrânită pentru că sunt mulți gay. Proful de religie ne-a spus despre biblie și cum Dumnezeu a creat un bărbat și o femeie și numai căsătoria între ei este naturală și posibilă în ochii lui. Tot el a spus că un cuplu gay nu poate să aibă copii și dacă ar crește un copil atunci cu siguranță ar fi tot un copil gay. Mie mi s-a părut ciudat pentru că părinții mei nu sunt gay de loc și eu sunt deci nu știu de unde are impresia asta. Apoi mi s-a mai părut ciudat și pentru că proful de religie mi-a spus odată că se vede după felul în care explic lucrurile că aș fi un tată foarte bun și că puștii mei o să fie foarte norocoși. Deci dacă el crede asta despre mine fără să știe că sunt gay nu înțeleg de ce ar crede că n-aș mai fi potrivit să fiu tată doar pentru că iubesc un tip.

Oricum cert e că după argumentele astea slăbuțe colegii mei au început toți să spună că e scârbos să fii gay, că nu ar fi de acord ca doi tipi să crească un copil...pur și simplu au început să instige la ură și atât fără nici un argument concret. În final rămăsesem singur și mi-a fost frică să nu mă bănuiască așa că am renunțat să mă mai cert cu profii.

Într-o școală perfectă ce crezi că ar trebui să știe profesorii despre orientări sexuale și identități de gen?

Cred că în principal ar trebui ca profesorii să știe că și persoanele gay suntem oameni normali și că și noi putem să facem lucruri valoroase și putem să ne descurcăm cu succes în viață. Bărbații gay sunt oameni inteligenți, asta cred că ar trebui să știe. Ar mai fii bine să știe și că tinerii gay au nevoie de persoane care să fie lângă ei și să îi accepte pentru că e greu să fii mereu pus la zid și judecat pentru ce ești și nu pentru ce faci.

Nu mă aștept ca profesorii mei să se schimbe peste noapte și din homofobi să devină aliați dar mă aștept să fie mai deschiși și mai sinceri cu elevii. Mă aștept ca profii să ne încurajeze să gândim liber și să ne lanseze provocări cinstite și să nu ne manipuleze astfel încât să preluăm prejudecățile lor. Ar fi bine ca profii să știe și ei mai multe informații despre orientări sexuale diferite și să nu mai repete tot ce spune gura satului despre homosexuali.

Într-un liceu perfect aș vrea să am colegi care să fie mai toleranți, mai deschiși și mai curioși. Pur și simplu colegii mei sunt niște superficiali și parcă nu vor să afle nimic în plus față de ceea ce li se pare că știu.

Andrei, 18 ani: Îmi făceam în minte liste cu argumente pentru care ar fi trebuit să fiu heterosexual

Cum e să fii licean și gay?

Nu sunt out la școală deși din ce în ce mai multă lume începe să bănuiască ceva. Norocul meu este că prin clasa a X-a am avut o prietenă și cred că profii și colegii mai țin minte episodul ăsta. Mai rezist 4-5 luni și termin a XII-a și îmi bag picioarele în lumea asta. Nu pot să mă plâng foarte tare pentru că merg la un liceu liberal – mulți elevi au tatuaje, nu avem uniformă mai sunt și alți colegi LGBT despre care se bârfește. Cu toate astea nu aș vrea să se afle despre mine pentru că sunt mulți băieți în școala asta care ar putea să se ia de mine și nu vreau să le dau nici un motiv în plus. Pentru mine a fost cel mai greu în generală și în clasa a IX-a pentru că am ajuns mai târziu la pubertate și eram micuț, slăbuț, cu o voce subțire. Aveam clar eticheta de gay.

Cum ți-ai dat seama că ești homosexual?

Mie mi-a luat destul de mult timp să mă împac cu ideea asta. Îmi internalizasem homofobia și nu puteam să accept că aș putea să fiu gay. Îmi făceam în minte liste cu argumente pentru care ar trebui să fiu heterosexual pentru că aș fi vrut să evit tot felul de probleme și complicații. Cred că ajunsesem într-o depresie din cauza asta – nu mai vorbeam cu nimeni pentru că mi-era teamă să nu mă dau de gol și să afle alți prieteni că sunt gay, simțeam că mi-am pus ziduri între mine și lume. Cel mai des mă gândeam că, uite de fapt toți colegii care își bătuseră joc de mine la școală, aveau toate motivele să o facă. Chestia asta mă macina enorm și l-a un moment dat am început să plâng la o petrecere și am spus unei prietene. Ea mi-a zis că i se pare foarte în regulă și că o să fie prietena mea orice s-ar întâmpla așa că am prins puțin curaj. Am mers și la un psiholog. Cumva m-a ajutat să vorbesc cu cineva de specialitate dar la început nici doamna psiholog nu știa prea multe despre homosexualitate – mă întreba dacă mă simt femeie. Oricum cât timp ne-am întâlnit s-a mai documentat și dânsa despre homosexualitate și cred că m-a ajutat.

Am însă o părere proastă despre psihologi pentru că și mama mea a făcut psihologie și nu m-a putut înțelege când i-am spus că sunt gay. La început a fost foarte supărată pe mine, a zis ca poate mi-a băgat cineva în cap ideea asta apoi s-a făcut că nu există. Acum câteva luni mi-a lăsat un curs de psihologie despre sexualitate și mi s-a părut un curs foarte homofob. **E ciudat să aflii că cei care ar trebui să te înțeleagă învață astfel de lucruri pline de ură.**

Ce ai învățat la școală despre sexualitate?

Nu avem ore de educație sexuală și mi se pare că toți profesorii se feresc de acest subiect. La religie am vorbit puțin despre homosexualitate dar în termeni vagi pentru că profei nu îi plac discuțiile în contradictoriu și cred că și-a dat seama că ar putea să fie un subiect mai controversat. Acum câțiva ani am avut și o fată trans în liceu și mi s-ar fi părut normal ca profii să știe câte ceva despre orientare

sexuală și identitate de gen dar mi se pare că nu s-au prea obosit să afle informații științifice. Pur și simplu toți profesorii se feresc să vorbească în mod direct despre sexualitate.

Singurul moment care a mai zgâlțit atmosfera a fost prin clasa a IX-a când a venit o organizație să ne vorbească despre boli cu transmitere sexuală și să ne împartă prezervative. După ce-au plecat a început un trafic cu prezervative prin școală și s-a supărat directoarea așa ca acum mai facem ceva activități de prim-ajutor dar nimic legat de sex.

Ce crezi că ar trebui să știe colegii sau profesorii tăi despre homosexualitate?

În primul rând aș vrea să știe că homosexualitatea nu este o alegere. Cine ar alege să trăiască cu toată ura asta în jur? Aș mai vrea ca la școală să existe o materie la care să se vorbească despre homosexualitate în mod științific. Cred că o astfel de materie ne-ar ajuta să scăpăm de toate prejudecățile astea care circulă – dacă ești gay o să mori de Sida, gayii sunt pedofili, dacă ești mai efeminat trebuie să fii gay. Aș vrea ca la un moment dat lumea să mă accepte pentru ceea ce sunt iar faptul că sunt gay să aibă cam aceeași importanță ca faptul că am ochii albaştrii.

IV. Persoane asexuale, bisexuale, pansexuale la liceu

Vera 17 ani, asexuală: *Dacă spun că sunt asexuală asta e din cauză că sunt imatură și nu prea știu ce vorbesc*

Cum ți-ai dat seama că ești asexuală?

Cred că la început am crezut că sunt bisexuală. Mă preocupa deja de ceva timp faptul că nu mă simțeam atrasă de nimeni. La liceu toată lumea să îndrăgostească, toți formau cupluri fericite și atunci mi-am zis că poate nu mă simt atrasă de băieți și poate mă simt atrasă de femei. Nu eram sigură de ce se întâmpla cu mine. După o vreme mi-am dat seama că nu mă atrag nici fetele și nici băieții și că uite există și o etichetă pentru ceea ce simt eu. **Sunt asexuală.** Descoperirea asta nu a fost un eveniment marcant dar m-a ajutat să mă înțeleg. Faptul că sunt asexuală nu mi s-a părut foarte relevant pentru cei din jurul meu – unii știu și ce sunt eu și ce înseamnă, alții nu.

Ce înțeleg cei din jurul tău despre tine?

Toți cei cărora le-am spus că sunt asexuală m-au tratat cu reticență. În general reacțiile, inclusiv din partea părinților, au fost că dacă spun că sunt asexuală asta e din cauză că sunt imatură și nu prea știu ce vorbesc. Părinții mei nu m-au luat deloc în serios și mi-au spus că ei nu cred că sunt asexuală ci că doar mă preocupă școala. Părinții cred că e normal ca la vârsta mea să nu am nici un interes în zona sexualității. Le-am spus și câtorva prietene ca să știe ce se petrece cu mine și mai ales ca să nu încerce să mă mai combine cu tot felul de tipi. Cred că o parte dintre ele m-au înțeles, altele cred că își imaginează că sunt imatură sau ceva asemănător. Cred că multora li se pare imposibil să fii asexual, bine cred că și să fii bisexual li se pare imposibil.

La școală există presiunea asta romantică, toți ar trebui să facem activități de cuplu și asta mă deranjează un pic. Adică nu mi se pare că trebuie să fim toți în cupluri ca să fim împliniți.

Ce ai vrea să schimbi la școala ta?

Mi se pare că profesorii au o mare responsabilitate față de elevi, mai ales față de elevii care nu sunt heterosexuali și pot să aibă probleme cu familia sau chiar cu ei înșiși. Profesorii nu sunt deloc educați în privința asta, nu sunt dispuși să se apropie de elevi și să îi susțină pe cei care au nevoie. **Elevii de liceu sunt tratați tot ca niște copii iar dacă profesorul observă o problemă chiar de natură intimă la un elev atunci repede anunță părinții sau vorbește cu alți profi.** Nu există o relație de încredere între profesor și elevi și asta aș vrea să se schimbe.

Aș mai vrea să existe și cursuri pe tema orientării sexuale și a identității de gen pentru ca eu am aflat totul de pe net. La școală nu am aflat nimic și a trebuit să caut efectiv informații pe net ca să mă pot înțelege și nu mi se pare ok. **Ce învățăm la școală dacă habar n-avem cine suntem?**

Shade, 17 ani, pansexual: *Pentru moment vreau să mă bucur de ceea ce am*

Cum te identifici din punct de vedere al orientării sexuale și al identității de gen?

Sunt non-binary și pansexual, pentru mine genul sau sexul unei persoane nu au nici o importanță într-o relație afectivă. Am știut de la 14 ani că sunt bisexuală și apoi am înțeles din ce în ce mai clar că sunt de fapt pansexuală. A fost un proces de educație și cu mine și cu cei din jur. Veneau colegi la mine să mă întrebe dacă sunt bisexuală și eu le explicam că nu sunt bisexuală ci că sunt pan.

Le-am spus și alor mei și au părut că înțeleg după o primă etapă mai ciudată când mi-au spus că doar trec printr-o fază și o să trec peste asta. Acum am o relație cu un bărbat trans și ai mei sunt ok cu relația mea și pentru moment vreau să mă bucur de ceea ce am.

Cum e la tine la liceu?

Eu merg la un liceu de elită și colegii sunt destul de pașnici deci nu am avut niciodată parte de vreun incident violent. Am primit cel mult o strâmbătură din nas sau un comentariu gen - nu stii că nu e normal. Eu am suficientă încredere în mine încât să răspund înapoi și să explic ca ceea ce poate nu e normal pentru tine e foarte normal pentru mine. Oricum la noi în liceu mai sunt și alți elevi LGBT. E adevarat că orientările sexuale non hetero sunt un subiect tabu. Nu se vorbește despre asta și nici profii nu au nici interesul și nici cunoștințele necesare pentru a avea discuții mai mature și mai profesionale despre sexualitate și diversitate.

De ce schimbări crezi că e nevoie la tine în liceu astfel încât tinerii LGBT să se simtă acceptați?

Cred că e nevoie de mai multă informație. Mi se pare că asta lipsește cel mai mult din liceul meu și din cauza asta pur și simplu nu se înțelege ce e cu comunitatea LGBT. Oamenii nu știu ce înseamnă sau dacă știu ce înseamnă literele sigur nu știu care e realitatea din spatele lor. Mi se pare important ca în primul rând să fie informați elevii și asta pentru că dacă toți elevii ar ști despre ce e vorba atunci ei ar putea să își susțină colegii în tot felul de situații în care aceștia ar putea fi discriminați. Colegii te pot sprijini și dacă te discriminează un profesor.

Teo, 17 ani, bisexuală: *Am știut că îmi plac băieții dar nu mi-am pus problema că mi-ar putea plăcea și fetele*

Care e orientarea ta sexuală?

Acum mă identific bisexuală, adică înseamnă că pentru mine nu au importanță genul sau sexul unei persoane pentru a mă îndrăgosti. Cred că procesul prin care am ajuns să mă identific bisexuală a durat mai bine de 1 an. Eu am știut mereu că îmi plac băieții dar nu mi-am pus niciodată problema că mi-ar putea plăcea și fetele. Nu cred că am avut o ostilitate internă dar m-am tot întrebat ce se întâmplă cu mine pentru că mie îmi plăceau băieții. Procesul acesta de la întrebări la acceptare a durat cam 3 luni. Apoi am

Început să mă informez despre ce înseamnă bisexualitate, despre comunitatea LGBT și mi-am spus că e ok să fiu și așa.

Cum e să fii liceană și bisexuală?

Pentru mine nimic deosebit. Eu sunt out and proud la școală. Am spus colegilor de clasă imediat ce m-am lămurit eu însămi. Cam toți colegii vin la mine cu întrebări despre orientări sexuale și mie îmi place să le explic și să le dau informații. Multi colegi mă acceptă și nu au nici o problemă cu orientarea mea sexuală, alții (mai ales băieții) mai fac glume proaste pe seama mea. Glumele mă rănesc uneori deși cel mai des mă simt ca și cum aș fi mai înțeleaptă, superioară prostiilor pe care le spun băieții. E o singură chestie care mă scote din sărite – atunci când se fac glume despre mine în timpul orelor de față cu profii.

E o mare diferență între atitudinea colegilor și cea a direcțiunii școlii (deci probabil și a majorității profesorilor). Cu direcțiunea școlii am avut ceva probleme. Acum câteva luni chiar chiar înainte să le spun alor mei că sunt bisexuală, directorul școlii i-a chemat pe părinții mei la școală. Motivul oficial a fost să vorbească cu ei despre situația mea școlară – aveam note mai mici și nu mergeam la olimpiadă. De fapt directorul nostru s-a plâns că am o influență negativă asupra colegelor mele – că răspund obraznic la ore și că sunt lesbiană. Mi s-a părut foarte josnică și neprofesionalistă această abordare și încă mi se pare o dovadă de homofobie. Adică direcțiunea școlii află că e posibil să aibă un elev lesbiană sau homosexual și ce face primul lucru? Sună la părinți. Așa ceva chiar nu se face.

Ai mei au reacționat ok în fața directorului dar au început să mă întrebe dacă sunt lesbiană. Atunci a trebuit să le spun deși eu aș fi vrut să mai aștept măcar o lună până să vorbesc cu ei. Cred că le-a fost puțin mai greu să digere vestea cu bisexualitatea dar acum amândoi mă sprijină și mă acceptă. De fapt ca să fiu mai clară cred că tata mă acceptă iar mama mă tolerează. La faza cu bisexualitatea, tata mi-a spus că el crede că sunt de fapt lesbiană în timp ce mama e convinsă că de fapt sunt heterosexuală iar acum trec doar printr-o fază. Sigur eu le –am explicat ce e cu mine de fapt și știu că nu ține de mine ca ei să mă accepte așa cum sunt.

Te simți în siguranță la tine la școală?

După incidentul cu direcțiunea nu mă mai simt deloc safe. Mi se pare că ostilitatea față de mine e destul de clară. Nu mă mai simt bine să vin la o școală unde mă simt neacceptată de director – practic chiar nu am nici o pârghie de salvare. Să spunem că într-adevăr mă dezavantajează un prof la note – unde aș mai putea eu să merg să lămuresc problema?

Mai e o chestie care iar mă face să mă simt în nesiguranță. La ore, când mai fac băieții mișto de mine profesorii se fac că nu aud. Și totuși aud tot ce șușotesc niște colegi în ultima bancă. Eu ce se înțeleg de aici – sunt surzi la cuvinte gen homo, lesbiană sau doar la mine?

Ce ai vrea să schimbi la tine în liceu ca să te simți mai acceptată?

Aș vrea să fie o expunere mai mare la problematica LGBT în școală. De exemplu ar fi bine să fie ceva evenimente organizate de școală la care să participe și elevi și profesori de la noi din liceu. Ar fi bine să existe și niște lecții mai formale pentru elevi despre ce înseamnă orientări sexuale. Ar fi bine ca lecțiile astea să pornească de la profesori mai deschiși care să fie dispuși să se angajeze într-un dialog cu elevii.

Eu zic că ar fi necesară măcar o lecție pe an despre LGBT. Dacă elevii nu pleacă de la școală cu ceva cunoștințe despre LGBT și dacă subiectul nu are un minim de vizibilitate în școală atunci eu cred că elevilor le va fi mai greu mai târziu în viață să se adapteze la alte persoane LGBT pe care le vor întâlni. Suntem totuși în anul 2016 e imposibil să îți imaginezi că cineva nu va întâlni niciodată o persoană LGBT.

V. Misiunea imposibilă a elevilor LGBT+

- să persevereze în a merge la școală chiar dacă sunt bătuți, etichetați, jigniți sau hărțuiți; să nu abandoneze școala chiar dacă sunt jigniți în fiecare zi în văzul altor elevi sau al profesorilor.
- să învingă izolarea celorlați elevi și să își găsească prieteni care îi acceptă pentru ceea ce sunt.
- să ascundă ceea ce sunt pentru confortul celor din jur sau pentru a putea păstra un minimum de relații sociale și familiale.
- să simtă vină, inclusiv în situații în care aud fraze precum “nu mai ești copilul meu” sau “e o faza, tu nu ești așa”.
- să învețe să navigheze spațiile școlii astfel încât să evite să se confrunte singur/ă cu locuri precum curtea școlii, holul sau toaleta unde ar putea cade pradă unor agresiuni.
- să nu intervină dându-se de gol în discuții homofobe provocate de profesori sau care se desfășoară în timpul orelor de curs.
- să afle cine sunt de pe Internet.
- să nu-și arate niciodată afectivitatea față de persoana iubită într-un spațiu al școlii sau din jurul școlii.
- să urmărească stânjeneala profesorilor atunci când vorbesc despre noțiuni legate de sexualitate și să pară interesați de păreri fără bază științifică despre orientări sexuale non-hetero – atât din partea colegilor cât și din partea profesorilor.
- să își recapete încrederea în profesioniști meniți să îi ajute (psihologi, consilier școlari, medici psihiatrii) și care la rândul lor nu înțeleg ce înseamnă să fi gay sau lesbiană.
- să se simtă mereu ținta orelor de religie pentru că sunt păcătoși de la natură

În școala perfectă:

- Circulă informații despre persoane LGBTQIA astfel încât nici un elev sau profesor să mai aibă nelămuriri. Lecții formale despre LGBT și diferite aspect – educație, figure istorice, violența interpartenerială.
- Profesorii intervin atunci când aud o jignire adresată unui elev (și mai ales unui elev LGBTQIA).
- Cei care jignesc sau agresează în orice fel un elev LGBT este sancționat.
- Profesorii sunt toți educați și pregătiți astfel încât aceștia să nu mai ignore existența elevilor LGBT în clasă.
- Profesori educați și conștienți de nevoile de sprijin ale elevilor LGBT.
- Relația elev-profesor se bazează pe încredere reciprocă astfel încât elevul LGBT să fie sigur că este nici un pericol ca altcineva (membru al familiei) să afle despre orientarea sa sexuală fără voia elevului.
- Prezentări, campanii de informare, mini stagii despre LGBT inclusive cu vizite ale unor persoane LGBT în licee.
- Toată lumea știe că orientarea sexuală nu este o alegere.
- Toată lumea înțelege că persoane care iubesc persoane de același sex nu fac nimic rău sau anormal.
- Școala rezistă presiunii părinților și continua programe de educație sexuală unde se discută pe larg despre orientări sexuale.
- Evenimente – awareness day sau week despre persoane LGBT repetate la intervale regulate în toate liceele

